



Mpox – en oppdatering om situasjonen globalt og nasjonalt

Tone Bruun og Jacob Dag Berild

Vaksine- og smitteverndagene

31. oktober 2024



Om viruset og sykdommen

Mpox

også kalt m-kopper, tidligere apekopper

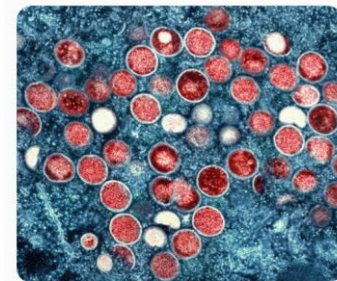


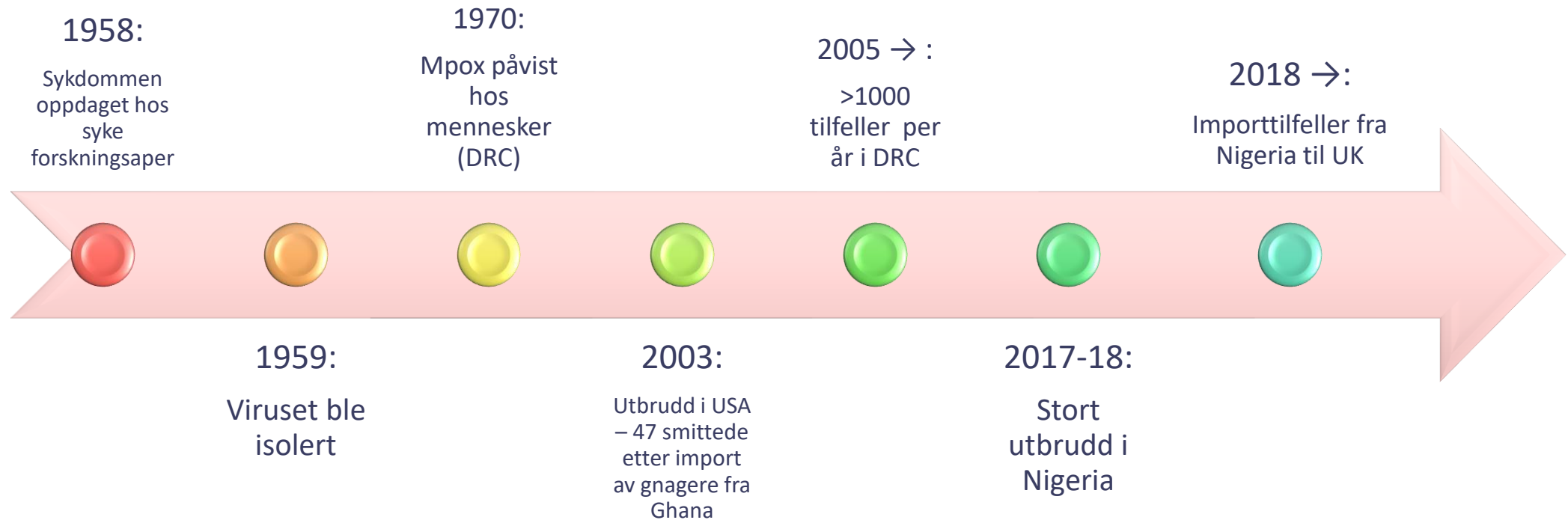
Foto: National Institute of Allergy and Infectious Diseases (NIAID)

- Skyldes apekoppeviruset (MPXV) – orthopoxvirus, i slekt med koppevirus m.fl.
- Zoonose - endemisk i flere land i Vest- og Sentral-Afrika
- Viktigste kjente reservoar er ulike gnagere
- Symptomer: utslett med blemmer, hovne lymfeknuter, feber og smerter
- Oftest selvbegrensende, i enkelte tilfeller alvorlig
- To klader av viruset – I og II
 - Klade I: Utbrudd i enkelte afrikanske land. Ingen tilfeller i Norge
 - Klade II: Verdensomspennende utbrudd i 2022. Sirkulerer fortsatt. Over hundre tilfeller i Norge
- Sprer seg gjennom kontakt med infiserte gnagere, nær kontakt mellom mennesker, hovedsakelig ved direkte kontakt med sår/utslett, seksuell kontakt
- Smitter hovedsakelig mens man har symptomer



Litt historie

- Mpox er endemisk i flere afrikanske land og var en neglisjert sykdom fram til 2022





Dagens situasjon



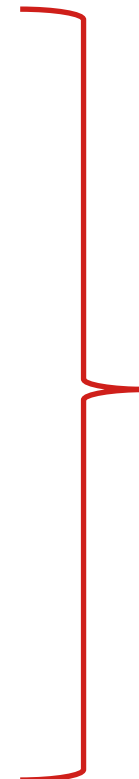
Situasjonen globalt

Situasjonen globalt

- **Globalt utbrudd med klade IIb** fra mai 2022 blant msm, rask spredning, start i Nigeria, via seksuell kontakt i mange land der viruset ikke var rapportert tidligere, fremdeles sporadiske tilfeller og mindre utbrudd
- **Utbrudd med ny klade Ib øst i DRC** fra slutten av 2023, først blant sex-arbeidere og kunder, etterhvert andre, lekkasje til naboland
- **Endemisk situasjon med klade Ia** vest/sentralt i DRC og noen andre land i Afrika, økning flere år, smitte via kontakt med gnagere, nærkontakt i familier og ellers, særlig barn



PHEIC juli 2022 – mai 2023

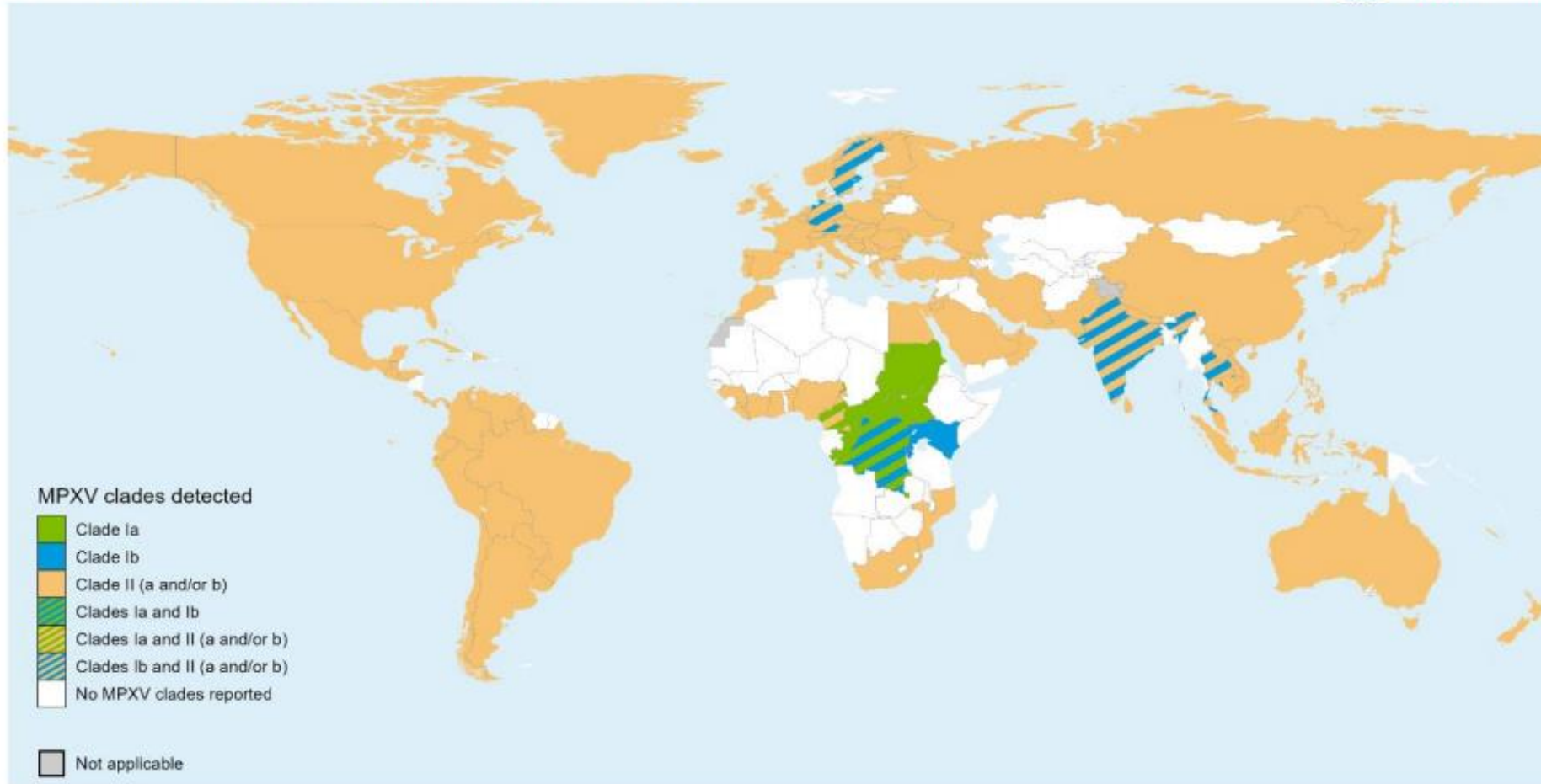


PHEIC august 2024 →

Figure 1. Geographic distribution of MPXV clades reported to WHO, by country, as of 20 October 2024.

MPXV clades detected globally

includes imported cases; known distribution as of 20 Oct 2024

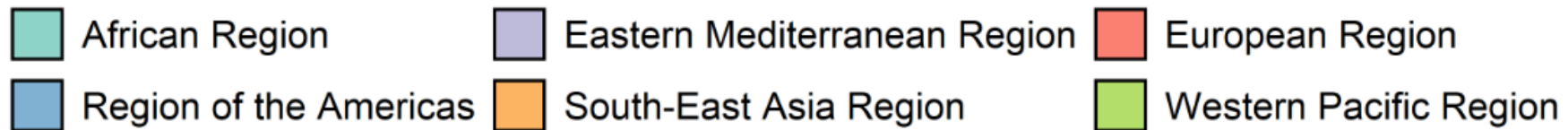
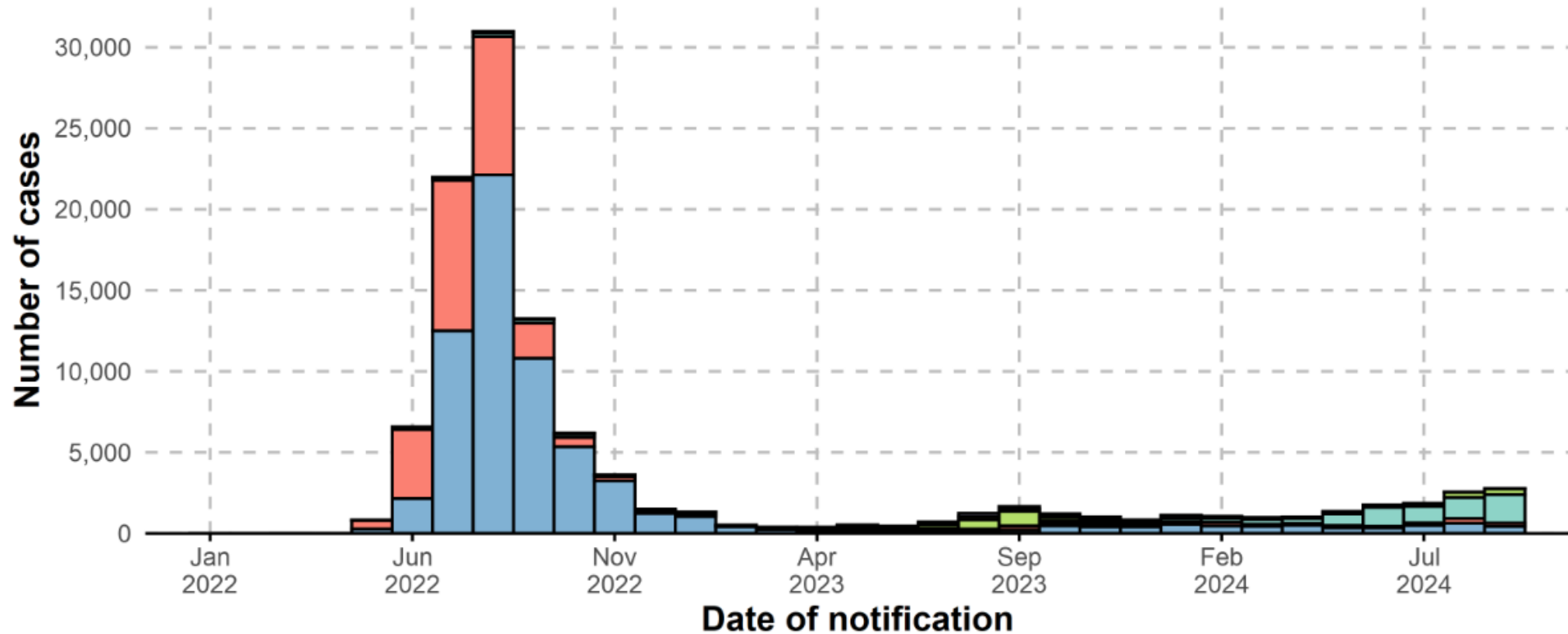


The designations employed and the presentation of the material in this publication do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of WHO concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted and dashed lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

Data Source: World Health Organization
Map Production: WHO Health Emergencies Programme
© WHO 2024. All rights reserved.

Mpox: Multi-country External Situation
Report n.41

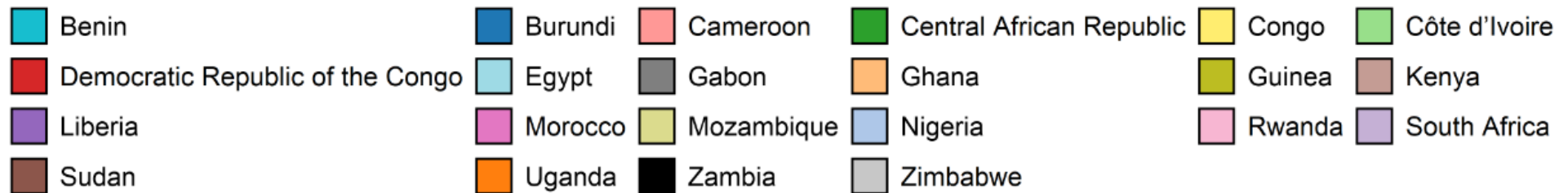
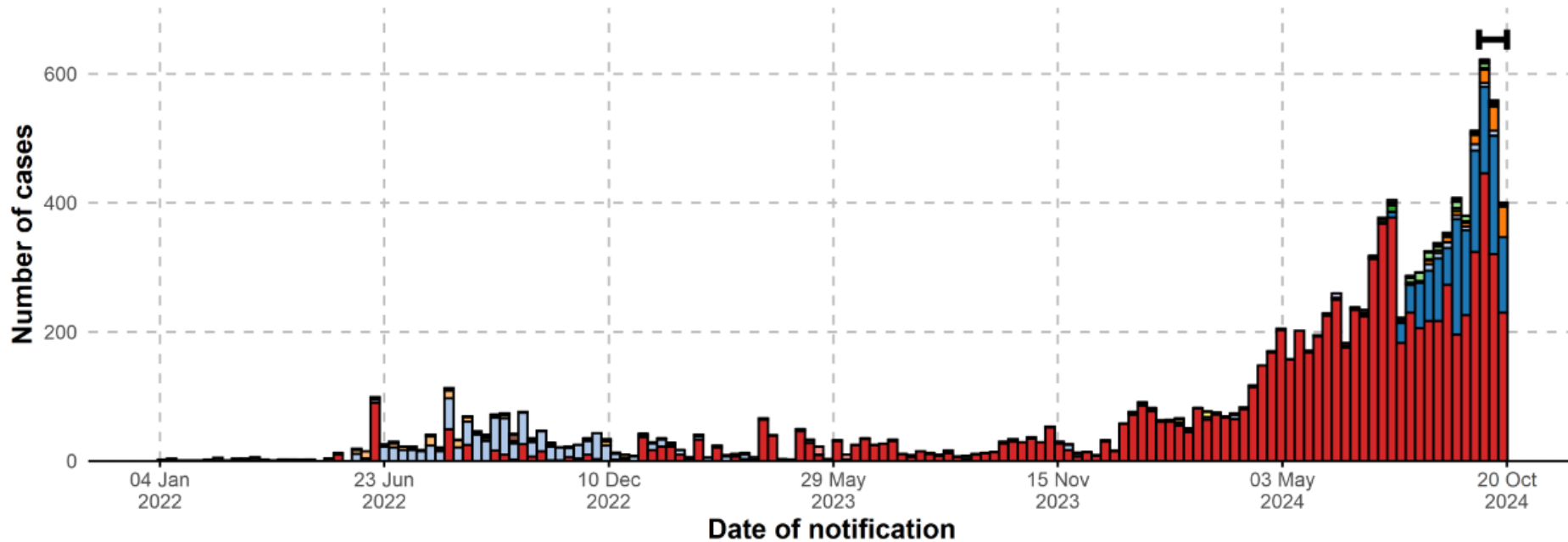
Laboratoriebekreftede tilfeller globalt siden rapportering startet i 2022



2022-24 Mpox (Monkeypox) Outbreak:
Global Trends - WHO - 25 October 2024

Laboratoriebekreftede tilfeller i Afrika siden rapportering startet i 2022

Data as of 20 Oct 2024



Source: WHO

2022-24 Mpox (Monkeypox) Outbreak:
Global Trends - WHO - 25 October 2024

Sykdomsalvorlighet og spredningsevne

- Klade I har vært assosiert med mer alvorlig sykdom enn II
- Alvorlighetsgrad vil avhenge av virulens, alder, helsetilstand, immunitet, behandlingmulighet mm
- Rapportert dødelighet vil avhenge av diagnostikk og overvåking
- **Usikkert hvordan sykdom forårsaket av klade Ib vil arte seg i europeisk kontekst**
- Spredningsevne vil avhenge av smittsomhet, immunitet, adferdsmønster, smittevern
- **Usikkert hvordan spredning forårsaket av klade Ib vil arte seg i europeisk kontekst**
- Rapportert dødelighet (Case Fatality Rate / CFR)
 - Klade I opptil 10 % i enkelte utbrudd / områder tidligere
 - Klade Ib (ny) < 0,5 % i DRC i 2024
 - Klade Ia (endemisk) 4 % i DRC i 2024
 - Klade IIb (global) 0,2 % i 2022-2024



Håndtering globalt



News

All →



29 October 2024 | News release
WHO and partners activate Global Health Emergency Corps for the first time in response to mpox outbreak



3 October 2024 | News release
WHO approves first mpox diagnostic test for emergency use, boosting global access



13 September 2024 | News release
WHO and partners establish an access and allocation mechanism for mpox vaccines, treatments, tests



13 September 2024 | News release
WHO prequalifies the first vaccine against mpox

WHO's risikovurdering

- Øst-DRC og naboland: **høy**
- Endemiske områder i DRC: **høy**
- Endemiske områder i Nigeria og andre land: **moderat**
- Resten av verden: **moderat eller lav**

Highlights



27 AUGUST 2024
WHO appeal: mpox public health emergency 2024

[Download](#)
[Read More](#)



26 AUGUST 2024
Mpx global strategic preparedness and response plan

Updated on 6 September

[Download](#)
[Read More](#)



Mpx outbreak toolbox
Learn more about WHO's guidelines and advice on mpox

Anbefalinger fra WHO

Stående anbefalinger til alle land (21. aug. 2023 →)

- Handlingsplan / strategi for kontroll og eliminasjon
- Overvåking / diagnostikk
- Kommunikasjon / samarbeid med risikogrupper
- Forskning
- Råd til reisende, men unngå strenge tiltak
- God håndtering og behandling i helsetjenesten
- Støtte responsen i affiserte land
- Sikre vaksiner til risikogrupper

+ forsterkede midlertidige anbefalinger til mest affiserte land (19. aug. 2024 →)



Situasjonen i Norge

Situasjonen i Norge

Første mpox-tilfellet i Norge meldt i mai 2022

- 2022: 94
 - 2023: 10
 - 2024: 8
- Klade IIb



Håndtering i Norge

Temaside

FHI

Søk i Folkehelseinstituttet

In English

Meny

← Smittsomme sykdommer

Mpox

Nyheter, informasjon og råd om mpox. Mpox (også kalt m-kopper og tidligere apekopper) er en virus sykdom som smitter ved nær kontakt. Sykdommen gir ofte utslett sammen med en del andre symptomer, og går vanligvis over av seg selv. Forekomsten har økt de siste årene.

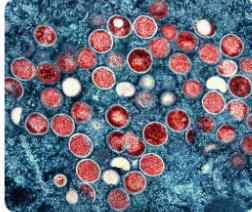


Foto: National Institute of Allergy and Infectious Diseases (NIAID)

Om mpox (m-kopper) - helsenorge.no

Informasjon om vaksine mot mpox

Smittevern råd ved reiser

Informasjon til deg som har mpox, tror du er smittet eller har vært i kontakt med en syk

For helsetjenesten og andre aktører

Informasjon til helsetjenesten

Statistikk mpox i Norge

Alt om mpox

Få siste nytt

Søk

Nyheter Artikler Rapporter Informasjonsmateriell

- » Oppdatert risikovurdering om mpox Melding 16.09.2024
- » WHO har erklært mpox-utbrudd i Afrika som internasjonal folkehelsekrise Nyhet 14.08.2024
- » Gonoré fortsatte å øke kraftig i 2023 Nyhet 10.04.2024
- » Tilbudet om vaksine mot mpox utvides ytterligere Nyhet 23.05.2023
- » FHI endrer nemninga på apekoppar til mpox Nyhet 22.05.2023

SS

Smittevernhåndboka

FHI

Søk i Folkehelseinstituttet

← Smittevernhåndboka

Du er i publikasjonen:

Smittevernhåndboka

Mpox – håndbok for helsepersonell

Oppdatert 29.08.2024

Mpox er en zoonose forårsaket av apekoppeviruset (MPXV). Viruset smitter ved kontakt med infiserte dyr og mellom mennesker. Sykdommen er endemisk i noen afrikanske land, og forekomsten har vært økende de siste årene. Mpox karakteriseres av feber og utslett, og er vanligvis selvbegrensende, men alvorlige tilfeller og død kan forekomme.

Innhold på denne siden

- Om mpox
- Epidemiologi
- Historisk bakgrunn
- Smittemåte og smitteførende periode
- Inkubasjonstid (tid mellom smitte og sykdomsutbrudd)
- Symptomer og forløp
- Diagnostikk
- Biosikkerhet ved håndtering av prøver
- Behandling
- Forebyggende tiltak
- Tiltak ved enkelttilfelle eller utbrudd
- Tiltak i helsetjenesten
- Meldings- og varslingsplikt
- Endringshistorikk

Smittevernråd

- Unngå kontakt med personer med symptomer
- Ta vaksine
- Har du symptomer?
 - Kontakt lege for å få tatt test
 - Unngå nær kontakt med andre
 - Dekk til utslettet
 - Ved luftveissymptomer, bruk munnbind



fhi.no/ss/mpox

Nærkontakter

Hva bør jeg gjøre hvis jeg er nærkontakt? 

Du kan som regel leve som normalt og trenger ikke karantene eller sykmelding. Du bør følge med på om du utvikler symptomer på mpox (feber, utslett, ømme muskler, vondt i halsen, hovne og ømme lymfeknuter) i 21 dager etter eksponering. Hvis du får symptomer bør du unngå direkte kontakt med andre, og kontakte lege for time til undersøkelse og eventuelt testing. Hvis du er høyrisiko-nærkontakt og har arbeid som krever særlig nær kontakt med personer med risiko for alvorlig sykdom, bør du få tilpassede arbeidsoppgaver om mulig. Du kan ikke donere blod eller annet biologisk materiale i denne perioden.

Kommunikasjon til risikogrupper

- God erfaring med deling av informasjon fra organisasjonene
- Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet har laget nytt informasjonsmateriell
- FHIs nettsider:
 - Informasjon til publikum: <https://www.fhi.no/ss/mpox/rad-og-informasjon-til-deg-som-har-mpox-tror-du-er-smittet-eller-narkontakt/>
- Helsenorge.no



Beskytt deg mot mpox (m-kopper)

Sykdommen smitter ved nær kontakt, spesielt ved sex

- Hvis du har symptomer bør du unngå nær kontakt med andre
- Kontakt lege hvis du mistenker at du er smittet
- Det finnes en vaksine - ta kontakt med kommunen din for tilbud

BRUK KONDOM VED TILFELDIG SEX

Se Helsenorge.no for mer informasjon om mpox (m-kopper)

Reiseråd

Reiser til land med smitte av mpox er ikke frarådet

Personer som planlegger å reise eller oppholde seg i et område med kjent smitte av m-kopper bør:

- skaffe seg oversikt over situasjonen på reisemålet, og følge lokale myndigheters råd
- unngå nær kontakt med syke personer
- unngå mange/tilfeldige seksualpartnere
- unngå nær kontakt med dyr, både levende og døde
- unngå å spise kjøtt som ikke er gjennomvarmet eller såkalt bushmeat
- God håndhygiene er som alltid et viktig smitteverntiltak

RAPPORT

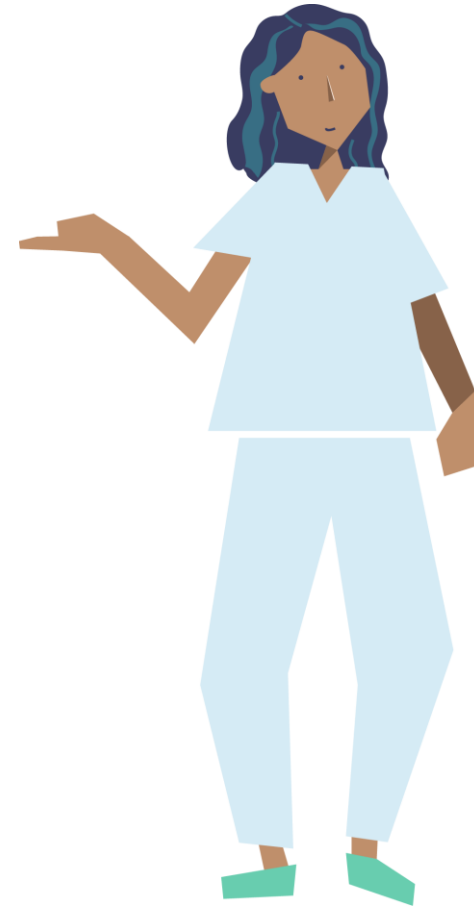
2024

Risiko ved og håndtering av mpox i Norge

Folkehelseinstituttet, 16. september 2024



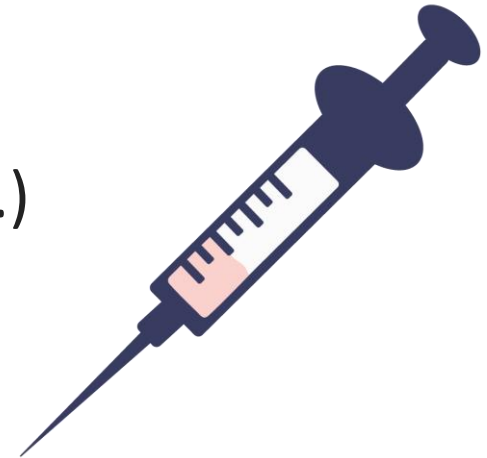
Vaksine



Imvanex[®]

3. generasjons koppevaksine

- Ikke-replikerende levende
- To doser med minst 28 dagers intervall, subkuttant (evt id.)
- Godkjent fra 12 år
- God beskyttelse, men gjennombruddsinfeksjoner ses
- Forbigående lokale og systemiske bivirkninger



Imvanex[®]

Aktuelle grupper for primær preventiv vaksine

- Menn eller transpersoner som har sex med menn OG selvrapportert risikoatferd (f.eks. nye eller flere seksualpartnere)
- Sexarbeidere
- Helsepersonell og andre som i sitt arbeid forventes å komme i reell smittefarlig nærkontakt med pasienter med mpox
- Laboratoriepersonell som arbeider med levende apekoppevirus (nøytralisasjonstest, cellekultur etc.)

Imvanex[®]

Post-eksponering

- 1 dose fortrinnsvis innen dag 4
- 2 doser til personer med vedvarende risiko for eksponering





Takk for oss!